

VILÁGOS SÁG

II. ÉVFOLYAM

MINDENT A GYŐZELEMÉRT!

97. SZÁM

A szovjet és amerikai csapatok találkoztak Németország szívében

A fegyverletételig és teljes megadásig folyik a harc

MOSZKVA, április 27. (Rádió.) Sztalin tábornagy az összes arcvonalak csapataihoz, valamint a szövetséges hadseregek parancsnokaihoz és katonáihoz intézett különjelentésében közölte, hogy április 25-én délben egy óra harminc perckor a Konyev tábornagy parancsnoksága alatt álló I. ukrainai arcvonal csapatai és az angolszász csapatok Torgau város térségében találkoztak. Ezzel az északi német csapatokat elvágták a déli részekről. A történelmi jelentőségű eseményt este

hét órakor Moszkva 324 ágyú 24 sortüzével ünnepelte. „Eljen a szövetséges népek győzelme Németország felett!” — ezzel a mondattal fejeződik be Sztalin marsall különjelentése.

A szövetséges csapatoknak Németország szívében való találkozása alkalmából Sztalin tábornagy, Truman elnök és Churchill miniszterelnök felhívással fordultak a szövetséges hadseregekhez és a világ szabadságszerető népeikhez.

Sztalin, Truman és Churchill bejelentik a világtörténelmi eseményt

Sztalin tábornagy a következőket mondotta: A szovjet kormány nevében üdvözlöm a Vörös Hadsereg, valamint a szövetséges angol és amerikai hadseregek katonáit és tisztjeit. A szövetséges hadseregek felszabadító háborújukban szétverték a hitlerista Németország hadseregét. Feladatuk az, hogy harcoljanak egészen addig, amíg a németeket fegyverletételre és feltétel nélküli megadásra kényszerítik. A szovjet csapatok mindig eleget tettek kötelességüknek s a bátor szövetséges hadseregekkel vállvetve szilárd eltökéltséggel teljesíteni fogják kötelességüket mindvégig.

Churchill brit miniszterelnök felhívása így hangzik: Nehéz tengeri és szárazföldi hadműveletek, nagy fáradalmak után eljutottunk odáig, hogy hadseregeink kettészakították Németországot. Az a feladatunk, hogy folytassuk a harcot egészen addig, amíg a fasiszta Németországot térdre nem kény-

szertítettük. Hü és diadalmas hadseregeinknek ez a kötelessége. Előre az ellenség teljes legyőzéseig.

Truman elnök ezeket mondotta: Az Eisenhower tábornagy főparancsnoksága alatt álló angol és amerikai hadseregek Németország szívében találkoztak a szövetséges szovjet haderővel, s ezzel a fasiszta Németországot két felé szakították. Fegyvereink találkozása világraszóló esemény. Ezzel a németek utolsó kétségbeesett reménye is szétfoszlott. Tetteikkel bizonyítottuk be ügyünk közös voltát. Feladatunkat győzelmesen valósítjuk meg. Népeink együttműködése hatékony. Mint, ahogy le tudtuk küzdeni a legnagyobb nehézséget, éppen úgy hiszem, hogy a béke együttes megszervezésére is képesek leszünk.

Wittenberg, Rathenow, Potsdam és Prenzlau elfoglalását jelentette be Sztalin marsall

MOSZKVA, április 27. (Rádió.) Sztalin tábornagy második napiparancsát Zsukov tábornaghoz, az első fehérorosz arcvonal parancsnokához intézte, bejelentve, hogy az arcvonal csapatai április 27-én elfoglalták Rathenow, Spandau és Potsdam városokat Középnémetországban. Ezek közül Rathenow mindössze husz kilométerre van az Elba-folyótól. 224 ágyú 20 sortüze ünnepelte az arcvonal hős csapatait Moszkvában.

A harmadik napiparancsot Sztalin tábornagy Rokosszovszki tábor-

nagyhoz intézte, közölve, hogy a II. fehérorosz arcvonal csapatai támadásuk során Stettintől délnyugatra elfoglalták Prenzlau és Angermünde városokat. A II. fehérorosz arcvonal hős csapatait 124 ágyú 12 sortüze ünnepelte Moszkvában.

Negyedszer is megdördültek a moszkvai ágyúk, amikor Sztalin tábornagy Konyev tábornaghoz szóló napiparancsában bejelentette, hogy az I. ukrainai arcvonal csapatai elfoglalták Wittenberg városát az Elba mentén.

A svájci határon letartóztatták Mussolinin és vezéreit

Olasz partizánok elfoglalták a Brenner-hágót

ROMA, április 27. (Rádió.) Mussolini elűzését, melyet ma délután jelentett a milánói rádió, megerősítették. Mussolini Svájcba akart menekülni, de nem bocsátották át a határon s a Como-tó partján került a partizánok fogságába. A milánói rádióba ma este bejelentette az olasz szocialista párt egyik vezetője, hogy Mussolinin népbíróság elé állítják. Mussolinivel

együtt az olasz hazafiak fogságába kerültek Pavolini és Farinacci neofasiszta vezérek is. Elfogták Graziani tábornagyot is. Graziani, amikor a svájci határon visszautasították, megadta magát a partizánoknak.

A olasz hazafiak partizáncsapatái elfoglalták a brenneri hágót s ezzel elvágták a németek visszavonulási útját.

Göring tábornagy ötmillió font értékű ékszerrel eltűnt

BASEL, április 27. (Rádió.) Svájc-ból érkezett jelentések közlik, hogy a német nagyvezérkar székhelyét Salzburgba tették át.

Ugyanekkor svájci források közlik, hogy Németországból érkezett hírek szerint Göring, felesége és leánya társaságában repülőgépen ismeretlen

helyre utazott. Göring ötmillió fontsterling értékű ékszerrel vitt magával.

A szövetséges csapatok elfogták Dittmar altábornagyot, a német rádió katonai hírmagyarázóját, a göbbelsi propaganda egyik szócsővét. Dittmar, fehér zászlót lobogtatva, esónakon kelt át az Elba folyón.

A müncheniek lefegyverzik az SS-csapatokat

BASEL, április 27. (Rádió.) Münchenből érkezett hírek közlik, hogy a bajor fővárosban véres verekedés robbant ki SS-csapatok és a polgári lakosság között. Az SS-kötélcekek ugyanis a legnagyobb durvasággal hajtották végre a munkára az aszszonyokat. Amikor a nők megtámadták

az engedelmességet, az SS-katonák fegyvereiket akarták használni. A civillakosság erre lefegyverezte és alaposan elverte a hitlerista katonákat.

München utcait különben minden éjszaka teleszórják náciellenes röplappal. A röplapok aláírása: „Harc a szabad Németországért!”

Berebesnád teljesen elpusztult

LONDON, április 27. (Rádió.) Szövetséges felderítőgépek fényképfelvételéből megállapítható, hogy Berebesnád környéke, az SS-kaszkártyák

Hitler Berghof nevű kastélya, valamint a náci vezető villái kivétel nélkül mind elpusztultak a szövetséges bombázások következtében.

Pétaint Párisba szállították

PARIS, április 27. (Rádió.) Pétain tábornagy, biztos őrizet alatt különvonaton Párisba érkezett. Pétaint

perének tárgyalásáig a Mon. Rouge erődbe szállították. A tábornagyot hazatérési vádjával terheltén állítják a bíróság elé.

Az amerikaiak elérték az osztrák határt

LONDON, április 27. (Rádió.) Az expedíciós hadsereg főhadiszállásáról jelentik, hogy Bréma kikötőjének megtisztítása teljesen befejeződött. Itt az elmúlt napon 7.000 katona és két tábornok, valamint egy altengernagy adta meg magát.

A 3. amerikai hadsereg Passaunál elérte az osztrák határt, Regensburgot és Ingolstadtot megtisztították az ellenségtől s több helyen átkeltek a Dúnán. A svájci-német határ teljes egészében a szövetséges csapatok birtokában van. Francia kötelékek elfoglalták Konstanz városát.

Legujabb sport

Bukaresti válogatott csapata lemondott kolozsvári vendégszerepléséről

KOLOZSVÁR, április 27. A bukaresti sportközpont tegnap távbeszélőn értesítette a KMSC vezetőségét, hogy a vasárnapra Kolozsvárt tervezett labdarúgó mérkőzésre nem tudja elküldeni a válogatott csapatot. Ugyanis a főváros sportműsorában is vállaltsokra került sor. Belgrád válogatott együttese lemondta az ugyancsak vasárnapra tervezett bukaresti vendégszereplését semmiatt a bukaresti csapatoknak folytatniuk kell az „Erdélyi Kupát” vívott körmérkőzésüket, hogy a fővárosi közönség ne maradjon megfelelő sportműsor nélkül. A kupamérkőzések viszont a legjobb erőket kötik le s így a sportközpont nem akar a fő-

város nevéhez nem méltó gyenge együttest küldeni Kolozsvárra.

A vasárnapra nagy ellenfél nélkül maradt KMSE-t egyébként három másik városba is hívják, de a vezetőség elhatározta, hogy a meghívást nem fogadja el és közönségét nem hagyja sportműsor nélkül. Így vasárnap délután fél 5 órakor a KMSC a kolozsvári CFR együttesével mérkőzik, bemutatván három újonnan szerződött nagynevű játékosát is.

Itt írjuk meg, hogy a bukaresti sportközpont május 10-én és 13-án lejátszandó mérkőzésekre hívta meg a fővárosba a KMSC kitűnő csapatát.

Vasárnap nyitnak meg a Kommunista Párt kerületi pártházai

KOLOZSVÁR, április 27. Holnap, vasárnap délután 3 órakor a Kommunista Párt Kolozsvár város három kerületében nyitja meg új pártházait. Az új pártházak címe a következő:

A III. kerületben: Gyulai Pál-utca 9.

A IV. kerületben: Horea-út 110.

Az V. kerületben: Türr István-utca 32.

HIREK

Polgár János újra törvényszék elé kerül

A Népvédelmi Egyesület nagyszerű irodalmi törvényszékének csütörtökön délután újra össze kellett volna ülnie, hogy ítélezzék „Polgár János” perében. A május elsejei előkészületek miatt azonban ez a rendezés elmaradt. A közönség megnyugtatóra közöljük, hogy az irodalmi törvényszék május 5-én, szombaton újra sor kerül.

Itt jegyezzük meg, hogy a szerdai számunkban „Polgár Jánosnak módjában van megjavulni” cím alatt megjelent beszámolóinkba tárgyi tévedés csuszott. Becsi Irén dr. ugyanis nem a védelmet látta el, hanem a bevezetőt tartotta, míg a védő dr. Csögör Lajosné volt.

A gyermekhet műsoros délutánjai. Az óvónőképző intézet április 29-én délután fél 4 órai kezdettel műsoros táncdélután rendez a Népvédelmi Egyesület Szabadság-tér 10 alatti helyiségében. Tekintettel a jótékony célra, mindenkit szeretettel hív és vár a rendezőség. — Vasárnap délután 4 órakor a Szinkörben a Népvédelmi Egyesület a Haladó Ifjuság szervezetével együtt előadást rendez, amelynek műsorában gyermekszavalókórus és zenekar mutatkozik be. A Haladó Ifjuság nevelő szellemében összeállított műsort versek és mesék egészítik ki. Az előadáson a felnőttek is megismerhetik a ma gyermekének igazi lelki világát. A gyermekek szüleit is szívesen várja a rendezőség.

Megtisztítják a várost az aknáktól és más robbanóanyagoktól. A városi lakosság, valamint a földművesek életének biztonsága érdekében a polgármesteri hivatal felhívja azokat, akik a városban és a környéken fel nem robbant aknákról, bombákról és más robbanóanyagokról tudnak, hogy a hely megjelölésével jelentsek a tűzoltóparancsnokság Magyar-utca 35 alatti hivatalának.

A Józsa Béla-Athenaeum nyerte el Kolozsvár területén a hirdetési jogot. Örömmel értesültünk arról, hogy Kolozsvár város területére a hirdetési jogot a Józsa Béla-Athenaeum nyerte el. Ezzel lehetővé vált, hogy a köztől beszédet illetékek kulturális formában a közhözússanak vissza.

Simó Gyula előadása. A Józsa Béla-Athenaeum előadássorozatában ma, szombaton délután 6 órakor „Munkásirodalom — munkássajtó” címmel Simó Gyula taglaja ezt a nindnyajunkat érdeklő kérdést. Az előadást a Diákház zenetermében rendezik. Belépti-díj 2 pengő.

Szabadliceumi zeneelőadások. A zenetanárok szakszervezete májodik szabadliceumi előadását vasárnap délelőtt 11 órakor a Zenekonzervatórium termében rendez. Peri, Jacini, Monteverdi operáiból szelvényeket mutat be Nemezz Anna és Ménessy Erzsébet. „A renaissance plasz operája” címmel előadást tart Szita Oszkár.

Jótékonycélt bálók. A Dermata haladó ifjusága ma este fél 8 órai kezdettel reggelig tartó bált rendez szegény gyermekek javára a Szabadság-tér 22 alatti. Szeretettel várnak mindenkit. — A Koedukációs tanítóképző VI. osztálya ma 2 órai kezdettel rendezi jótékonycélt táncdélutánját. Vendégeket szívesen lát a rendezőség. — A magánalkalmazottak szakszervezete ma este 8 órai kezdettel műsorral egybekötött reggelig tartó táncestélyt rendez. A bál a haladó ifjuság találkozója lesz. Az est jövedelmét a falusi dolgozók megsegítésére és a szakszervezet könyvtáralapja javára fordítják. A táncestélyen kitűnő buffé lesz. — A Székely Alkalmazottak Egyesülete vasárnap 4 órai kezdettel táncmulatságot rendez a Diákház zenetermében. A táncmulatság jövedelmének felét a deportáltak felszegélyezésére fordítják. Mindenkit szeretettel vár a rendezőség.

KÉSZÜLJÜNK FEL MÁJUS ELSEJÉRE!

KEDVEZŐTLEN IDŐJÁRÁS ESETÉN HOGYAN ALAKUL MÁJUS 1 MÜSORA?

KOLOZSVAR, április 27. A Szakszervezeti Tanács a május elsejei programmal kapcsolatosan közli: Ha május elsején az idő annyira elromlanék, hogy a sportpályára való kivonulás teljesen lehetetlenné válnék, akkor a sporttéri ünnepély műsorát tető alatt rendezik meg. Ebben az esetben a Dermata-börgyár munkásai a Diákházban, a vasúti munkásai a Városi Színházban, az Acélárugyár, Orion, EBBA és a textilipari szakszervezetek a Szinkörben, a dohánygyári munkások a Vasasotthonban, a vidékről feljövő földműves lakosság pedig a vasúti munkások szakszervezetében hallgatja végig a május elsejei műsort.

Délután a hagyományok szerint a Hója-erdőbe rendeznek kirándulást, vagy a sporttelepen rendezett sportünnepélyen vesznek részt az ünneplők.

A Szakszervezeti Tanács figyelmezteti az üzemeket, hogy a május elsejei műsort mindenütt a legfontosabban megkezdik azért, hogy a szovjet katonai parancsnokság részéről rendezett Malinovszky-téri emlékmű-leleplezésen pontosan 10 órakor megjelenhessenek Jó lesz tehát ha az üzemek a 8 órakor kezdődő sport-

téri ünnepélyre már negyed nyolc előtt elindulnak.

MÁJUS ELSEJÉN NEM SZABAD SZEMÉTET KITENNI AZ UTCÁRA

A polgármesteri hivatal gazdasági ügyosztálya nyomatékosan felhívja a háztulajdonosok és lakosok figyelmét, hogy a május elsejei ünnepnapra való tekintettel semmiféle szemételet ne tegyenek ki az utcára. Ezzel kapcsolatosan az ügyosztály még egyszer felhívja a figyelmet a már korábban kiadott rendelkezésre, mely szerint a szemételet el kell égetni és az így fennmaradó hulladékot megfelelő ládában vagy edényben kell az utcára kihelyezni. A rendelkezés ellen vétőket a legszigorúbban büntetik.

ISMERTETŐ ELŐADÁSOK

A kolozsvári ipartestület elnöksége felhívja tagjait, hogy ma, szombaton délután 5 órakor teljes számmal jelenjenek meg a Városháza nagytermében, ahol a munkás egységfront kiküldöttei május elsejét ismertetik. Az iskolai alkalmazottak (altisztek) május elsejével kapcsolatban vasárnap délután 3 órakor gyűlést tartanak a Mester-utcai állami iskolában. A megjelenés kötelező.

TANULJUK MEG MÁJUS ELSEJÉRE!

INTERNACIONÁLÉ

Föl, föl ti rabjai a földnek,
Föl, föl te éhes proletár!
A győzelem napjai jönnek,
Rabságunknak vége már.
A multat végkép eltörölni
Rabszolahad indulj velünk,
A föld fog sarkából kidőlni,
Semmi vagyunk, minden leszünk!

Ez a harc lesz a végső,
Csak összefogni hát!
És nemzetközivé lesz
Holnapra a világ!

Védelmző nincsen felettünk,
Nem véd sem Isten, sem király!
A közjó alkotói lettünk,
Vesszen el, ki ellenáll!
Pusztuljon el ez a rabló banda,
A rabságból elég nekünk!
Szítsuk a tüzet, rajta, rajta!
A vas meleg, hát ráverünk!

Ez a harc lesz a végső,
Csak összefogni hát!
És nemzetközivé lesz
Holnapra a világ!

Élődsi burzsoá és tőkés
A föld ura már nem lehet.
Mi alkotunk most új jövőt és
Verhetetlen sereget.
Herét, hóhért, hajcsárt elsöpörve
Száguld a forradalmi ár.
Láncát a világon letörve,
Egyesül minden proletár!

Ez a harc lesz a végső,
Csak összefogni hát!
És nemzetközivé lesz
Holnapra a világ!

FELHÍVÁSOK

A Dermata Művek gépszijosztálya április 29-én, vasárnap délután 2—9 óráig táncmulatságot rendez a Dermata Sportegyesület Szabadság-tér 22 szám alatti helyiségében, melyre vendégeket szívesen lát a rendezőség. 6853

Közgyűlési meghívó. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület 1945 évi május hó 5-én, szombaton délelőtt 11 órakor Kolozsváron, a Magyar Népi Szövetség kolozsvári tagozatának helyiségében, Farkas-utca 7 alatti rendes közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait ezúton tisztelettel meghívjuk azzal, hogy amennyiben a közgyűlés kellő számú tag hiányá-

ban határozatképtelen lenne, a fenti helyen és időpontban 1945 május 19-én újabb közgyűlést fog tartani, melyen a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fog határozni. Társasorozat: 1. Jelentés az Egyesület 1944 évi működéséről. 2. Az 1944 évi zárszámadás előterjesztése. 3. Az 1945 évi költségvetési előirányzat előterjesztése. 4. Az alapszabályok módosítása. 5. Tisztújítás. 6. Esetleges indítványok, amelyeket a közgyűlés előtt 8 nappal kell a direktóriumhoz beterjeszteni. Kolozsvár, 1945 április 20. Az EMGE direktóriuma.

A háztulajdonosok és háztartási alkalmazottak szakszervezetének kulturbizottsága vasárnap délután 3 órától 9 óráig táncmulatságot egybekötött teadélután rendez az élelmezési munkások szakszervezete otthonában (Szentegyház-utca 4). Mindenkit szívesen várnak.

Vendéglátóipari munkások szakszervezetének tisztogató bizottsága felhívja azokat, akik Gulyás Antal, Ilosvai József, Gráf Zoltán pincérmunkások, valamint Bräutigam Károly szakács multbeli magatartására kapcsolatosan terhelő adatokat tudnak, azt aláírással, zárt borítékban juttassák el a szakszervezet (Klasztróm-utca 1) irodájába május 10-ig.

Meghívó. A kolozsvári törvényszék, mint cégbíróság a K.T. 178. §-a értelmében a „Generala” Kereskedelmi Behozatali és Szállítási Rt. rendkívüli közgyűlését Kolozsvár, Dózsa György-utca 37 alatti részvénytársasági irodahelyiségében 1945 évi május 9 napjának délelőtt 11 órájára összehívja, melyre az érdekelteket szívesen részvényeseket meghívja. Tárgysorozat: 1. Igazgatóság megválasztása. 2. Felügyelőbizottsági tagok megválasztása. A közgyűlésen csak az a részvényes vehet részt és gyakorolhatja szavazati jogát, aki legkésőbb a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a társasági pénztárnál részvényeit letétbe helyezte. Amennyiben a közgyűlés határozatképtelen, az új közgyűlés ugyanazon tárgysorozattal 1945 évi május hó 18 napján d. e. 11 órakor tartandó meg. tekintet nélkül a megjelentek számára és a letett részvények mennyiségére, a meghiusult közgyűlés tárgysorozata fölött érvényes határozatokat hozhat. Kolozsvár, 1945 évi április hó 19 napján. Nagy József törvényszéki tanácselnök. 6882

A női szabók és leánya ruha-készítők szakosztálya 29-én délelőtt 10 órakor gyűlést tart. Szigorú megjelenést kérünk. Névsorolvasás lesz. A vezetőség. 6887

SPORTELEI

Nagyszebenben játszik vasárnap a Dermata SC

KOLOZSVAR, április 27. Szerdán a nagyszebeni Arzenal SC képviselője a Dermata SC együttesét vasárnapra meghívta Nagyszebenbe az Arzenalul elleni mérkőzésre. Mint értesültünk, Nagyszebenben igen nagy érdeklődéssel várják a Rapidot verő Dermata bemutatkozását és komoly edzéssel készülődnek a testvér munkasegylettel való találkozóra. Az Arzenalul az elmúlt vasárnap győzött az újjászervezett és komoly játékerőt képviselő Universitatea csapata ellen. A Dermata SC II. vasárnap a Kommünis a Párt meghívására Szilágysomlyón játszik hirverő mérkőzést.

A KDKSz Sportszakosztályának felhívása

Felhívom az összes leány- és fiuközépiskolákat, hogy a KDKSz sportszakosztályának gyűlésére hétfőn délután fél 5 órára a KMSE helyiségében, Deák Ferenc-utca 11 alatti két iskolakiküldött jelenjen meg. Meghívjuk továbbá a testnevelési tanárokat és tanárnőket, valamint a sportszakosztályok vezetőit is.

Palkó Ernő ügyvezető.

Megalakul a KMSE asztalitenisz szakosztálya

Szerdán délután fél 5 órakor tartja a KMSE asztalitenisz szakosztálya alakuló közgyűlését a Deák Ferenc-utca 11 alatti helyiségben. A tagok és azok, akik a szakosztályban működni óhajtanak, feltétlenül jelenjenek meg. A vezetőség.

3

nap múlva már megeveheti a

Képes Ifjúság-ot,

melynek minden sora leköti az olvasót

A nagy magyar per: Kossuth-e vagy Horthy?

Írta: RÉVAI JÓZSEF

A németekkel két magyar kormányzó fordult szembe: Kossuth Lajos és Horthy Miklós. Mégsem lehet a két nevet egy sorba helyezni a magyar nép történetében. A kettőjük közt teendő megkülönböztetésről Révai József, a moszkvai emigrációból hazatért kiváló magyar történettudós nagy feltűnést keltő cikket írt, melyet teljes terjedelmében alább közlünk. Itt jegyezzük meg, hogy e cikk megírására aligha volt más hivatottabb, mint éppen Révai József, aki 1943-ban Kossuth Lajosról szóló nagy történelmi munkát jelentetett meg Moszkvában.

Horthy maga ásta meg saját sírját

Horthy Miklós személyes sorsa nem nélkülözi a tragikus vonásokat. De ez a tragédia éppen abban áll, hogy azoknak az erőknek az áldozata lett, amelyeket ő maga idézett fel. Nem az ország német elnyomóival vívott harcban esett el, hanem az ország német elnyomóival kötött szövetség áldozata lett. Bukását annak köszönheti, hogy nem tudta elvágni azokat a kötelekeket, melyekkel önmaga kötözte Magyarországot Hitler szekeréhez. Nem tudta elvágni őket még akkor sem, amikor már maga is látta, hogy a német szövetség az ország romlására vezet. Horthy Miklós maga ásta meg saját sírját. De ennél ezer-szer fontosabb, hogy Magyarország sírját is ő ásta meg. A magyar nemzet szégyene, hogy a demokratikus népek nagy Hitler-ellenes szabadságharcában a német zsarnokság oldalán vett részt. A magyar nemzet szégyene, hogy utolsó maradt a német hódítóvágy zsoldosainak sorában.

Az olaszok el tudták készíteni német-bérenceikkel; a bolgár nép le tudott számolni Hitler ügynökeivel; a románok el tudták intézni Antonescuékat, csak mi magyarok nem tudtuk elintézni a nyilasokat. Csak Magyarországon esett meg, hogy egy maroknyi csőcselék erőszakot tudott tenni a nemzet tulnyomó többségén és meg tudta akadályozni az ország szakítását hitleri Németországgal.

Vannak, akik azt állítják, hogy ennek Magyarország földrajzi helyzete az oka. Nem állítjuk, hogy nemzetünk tragédiájában földrajzi fekvésünk semmi szerepet sem játszik. Van szerepe. De ebből csak az következik, hogy a nemzet előtt igen nagy nehézségek álltak volna, ha elszánta volna magát függetlensége védelmére. De ebből nem az következik, hogy az ország földrajzi helyzete eleve lehetetlenné és kilátástalanná tette függetlenségünk megvédését. A függetlenségi harc feltételei ugyanolyan súlyosak voltak, mint egy évszázaddal előbb. Kossuth Lajos azonban mégis nem behódolással oldotta meg a földrajzi helyzetünkkel fűződő nehézségeket, hanem szabadságharc-csal.

Az 1848-as szabadságharc

elbukott. De ki meri állítani, hogy hiba volt elkezdeni? Ki meri még ma is azt állítani, hogy az volt a helyes politika, hogy 1941-ben engedtünk a német nyomásnak, nem pedig az lett volna a helyes, hogy szembeszállunk vele? Ki meri állítani, hogy Horthy Miklós utja bizonyult helyesnek, nem Kossuth Lajosé? Lehet, hogyha 1941-ben szembeszállunk a német hódítókkal, ugyanarra a sorsra jutottunk volna, mint 1849-ben. Lehet, hogy Hitler leverte volna a magyar ellenállást és megszállta volna az országot. De nem szállta-e meg így is? Letiport, megszállt ország lettünk anélkül, hogy előzőleg szabadságharcos ország lettünk volna. Nem lett volna-e mindenestre jobb, ha szabadságunkért küzdve váltunk volna megszállt országgá? Tudjuk, hogy voltak magyar hazafiak, akik azt javasolták, hogy a nemzet álljon ellen a németeknek még akkor is, ha a vereség előrelátható. De a Bajcsy-Zsilinszkyek szavára nem hallgattak. Pedig n ki lett igazuk! 1849 után 18 évig tartott hazánkban a német hódítók rémuralma, ezáltal 3 évig sem tartott volna. És most büszke, szabadságharcos nemzetként állanak a világ előtt, nem megvetett zsoldosként! Letagadhatatlan, hogy ezt Horthy Miklósnak köszönhetjük!

Kossuth utjáról ő térítette le a magyart!

A háboru első éveiben akadtak, akik azt állították, hogy Horthy Miklós politikája bölcsebb politika mint Kossuth Lajosé volt. Azt állították, hogy Horthy engedett a németeknek, amikor erők voltak, de szakítani fog velük, ha meggyengülnek.

A következőket magyar hazafiak

azt hirdették, hogy egy rablóbandához nem szabad csatlakozni, még ha az is a szándékunk, hogy később kiválunk belőle. Mindazonáltal azt mondtuk, hogy kiválni a rablóbandából még mindig jobb, mint folytatni a rablómasterséget. De gyenge kísérleteken, tehetetlen próbálkozásokon kívül nem történt semmi.

Horthy Miklós bűne nemcsak abból áll, hogy 1941-ben, amikor Hitler erős volt, csatlakozott a német rablóháborúhoz, hanem abból is, hogy 1943 óta, amikor a németek a sztalingrádi vereség után egyre

Hitler támadása ellen

kell biztosítékokat és szövetségeket keresnie. Horthy Miklós nem a németek, hanem az oroszok ellen keresett biztosítékokat. Horthy Miklós megpróbálkozott az angolszász tájékozódással, de nem azért, hogy segítséget kapjon a németek ellen, hanem azért, hogy segítséget kapjon az oroszok ellen. A főgondja nem a német támadás elhárítása volt, hanem az ugynevezett „orosz veszedelem” elhárítása. A szövetségesek közötti állítólagos ellentétekre számított. Még a teheráni értekezlet után sem látta, hogy ez a számítgatás homokra épült és hogy a várakozás az angolszász segítségre az oroszokkal szemben, a kínálkozó alkalmak elszalasztására vezet. És nem csak a kínálkozó alkalmak elszalasztására, hanem egyre újabb behódolásra a németek előtt.

Igy eshetett meg velünk március 19-ének szégyene, amikor 6 rongyos hadosztály ugyszólván kardcsapás

A német vereségek hatása alatt,

látva az oroszok és az angolszászok megingathatatlan egységét a Hitler elleni harcban, Horthy Miklós nem mondhatta többé, hogy az angolszászokkal igen, de az oroszokkal nem áll szóba. Horthy Miklós elő-

jobban gyengültek, nem szakított velük. 1941 nyarán talán reménytelen lett volna a helyzetünk, ha ellenállunk a német nyomásnak, de 1943 telétől kezdve biztos, hogy nem lett volna reménytelen. De Horthy Miklós, aki a német tulerőre hivatkozva engedett 1941-ben Hitler nyomásának, akiről azt híresztelték, hogy csak a kedvező alkalomra, a németek meggyengülésére vár, hogy szakítson velük, nem szakított velük 1943 után sem. Három nagy alkalma lett volna Magyarországnak szakítani Hitlerrel: Sztalingrád és Voronyezs után 1943 januárjában, Olaszország kiválása után 1943 augusztusában és végül 1944 augusztusában, Románia kiválása után. Horthy Miklós mindhárom elszalasztotta. Ki meri állítani, hogy országunk földrajzi helyzete az oka annak, hogy Horthy Miklós minden alkalmat elszalasztott?

Nem állítjuk, hogy Horthy Miklós 1943 óta nem lett volna tisztában azzal, hogy a németek elveszítik a háborút. Azt sem állítjuk, hogy nagy kedve volt elpusztulni a németekkel együtt. Nem! Horthy Miklós 1943 óta kereste a kivezető utat, szeretett volna eiszakadni Hitlerrel még a szakadék előtt. De nem volt bátorsága ahhoz, hogy a német vereség előrelátásából levonja a végső következtetéseket. Még akkor is, amikor már minden gyereknek látnia kellett, hogy Magyarországnak, ha el akarja kerülni az összeomlást, a németek ellen kell összpontosítania erőit és

nélkül, Horthy Miklós jóváhagyásával, megszállotta az országot. Hogy Horthy akkor Hitler foglya volt a német hadiszálláson? De miért ment el önként Hitlerhez? Nem ismerte az olasz események tapasztalatait? Kállayék jóval március 21-ike előtt tudták, hogy Hitler csapatokat von össze Magyarország határain. Ellenintézkedés nem történt. A magyar csapatokat nem a nyugati határookra küldték a német támadás ellen, hanem a kárpáti határookra az oroszok ellen. Március 19-én már az a kifogás sem állta meg helyét, hogy nem szakíthatunk a németekkel, mert nincs közelben szövetséges hadsereg, amelynek segítségével a német ellenintézkedésekkel szemben támaszkodhatnánk. Volt a közelben szövetséges hadsereg: az orosz! De Horthy Miklós inkább behódolt a németeknek, mintsem igénybe vegye az orosz segítséget.

A csehszlovák kormányának magyar tagja is van

— jelentette ki egy átutazó csehszlovák katonatiszt Nagyváradon

NAGYVÁRAD, április 27. A nagyváradi „Uj Élet” jelenti, hogy nemrégiben Nagyváradon keresztül utazott a csehszlovák kormány két tagja, Clementis Vladimir külügyi államtitkár és Prohászka János egészségügyi miniszter. Clementis külügyi államtitkár röviden nyilatkozott az Uj Élet munkatársának Csehszlovákia külpolitikájáról:

— Most is, mint mindig, demokratikus hatalmakkal, elsősorban a Szovjetunióval igyekszünk kapcsolatainkat kibővíteni. A Dunamedence államaiyal pedig szoros együttműködést építünk ki, hiszen most már mind-egyre tisztán láthatjuk, hogy az érdekeink azonosak. Ezt azonban nem hivatalos minőségemben mondom, mert magam is csak rádióból tudtam meg, hogy a kormány tagja vagyok.

A különvonaton sok katonatiszt is utazott, akik közül az egyik, Bende Ottokár, magyarul is beszélt. Elmondta, hogy ebben a háborúban majdnem az egész világot bejárta s megemlítette, hogy Párizsban nagyon sok magyar fiú vett részt a franciaországi szabadságharcban, azonkívül a cseh hadseregben sok magyar fiú jelentkezett önként Hitler ellen. Végül kijelentette, hogy a csehszlovák kormányának magyar tagja is van.

19-ike. A nemzet egységes akaratának érvényesülését megghiúsította a német-bérencek maroknyi söpredéknépe. Egy félév alatt másodizben történt meg, hogy Horthy Miklós elmulasztotta megtenni az ellenintézkedéseket.

A románok meg tudták védeni Bukarestet, mi nem tudtuk megvédeni Budapestet. Talán Horthy Miklósnak kevesebb katonai erő áll rendelkezésére, mint Mihály román királynak? Azt, amit a 23 éves román király előre látott, azt a 76 éves magyar kormányzó nem látta előre? Miért nem összpontosított megbízható honvédsapatokat a magyar főváros védelmére? Miért nem tudta megtenni azt, amit a román király meg tudott tenni: miért nem adott fegyvert 5–10.000 budapesti munkásnak?

Erre egy magyarázat van: Horthy Miklós jobban félt a magyar néptől, mint Hitler hordától. A németek elleni szabadságharcot csak a magyar nép segítségével, csak a magyar demokrácia erőivel szövetségben lehetett volna megvívni: ettől pedig Horthy Miklós visszariadt még akkor is, amikor már ő is látta, hogy az ország megmentésének egyetlen útja Hitlerrel szakítani és ellene fordulni. Horthy Miklós félt felszabadítani azokat az erőket, amelyeket ő maga, az ő politikai rendszere nyomott el egy negyedszázad óta. Látta, hogy Hitler ellen fordulni a saját politikai rendszerével való szakítást jelentette volna és erre Horthy Miklós, aki 1919-ben nemcsak a kommunisták, hanem a magyar demokrácia erőinek eltírása jegyében jutott hatalomra, nem tudta rászánni magát. Amikor választania kellett a nemzeti érdek és egy 25 éves mult felszámolása között, nem tudta a nemzeti érdeket választani.

A néptől való félelem a végső oka

annak is, hogy Horthy Miklós a honvédségnek beléje vetett bizalmát sem igazolta. Lehet, hogy a katonai helyzet, az erők elosztása olyan volt, hogy Budapestet nem lehetett volna megvédeni a németek és a nyilas puccsisták ellen. De akkor miért zárkózott be, miért nem helyezte magát egy hozzá hű magyar hadsereg oltalma alá? Nem volt ilyen hadsereg? Tagadjuk! Akármennyire meg is volt fertőzve a magyar tisztikar alsó rétege a nyilas „eszmékkel”, akármennyi németbarát volt is a tábornoki karban, egész bizonyos, hogy a honvéd tisztikar zöme teljesítette volna parancsait, ha a legfelsőbb hadur harcra szólította volna a németek ellen. Miért nem ment el Horthy Miklós az 1. honvédsereghez, amely Dálnoki Miklós Béla vezérézredes parancsnoksága alatt egy emberként követte volna? Azért nem, mert Horthy Miklós nemcsak a népre, hanem még a hadseregére sem mert támaszkodni! 25 éven át a legfelsőbb hadur nem arra nevelte a honvédséget, hogy szabadságharcos hadsereg legyen, hanem arra, hogy gyűlölje a népet, megvesse a szabadságot. És amikor a honvédségben a háboru keserű tapasztalatai alapján ébredezni kezdett a nemzeti érzés és egyre nagyobb tért hódított az a belátás, hogy a magyar katona 3 és fél éven át idegen érdekekért ontotta vérért, Horthy Miklós félt olyasmit tenni, aminek következtében a honvédség a reakció hadseregéből végérvényesen a nemzet haderejévé változott volna. Ezért zárkózott be Horthy Miklós a budai várba október 15-ikén, ahelyett, hogy elment volna az 1. hadsereghez.

Íme, ebben áll Horthy Miklós történelmi felelőssége a történelemért. Senki nem hasonlítja össze Horthy Miklóst a Szilási-féle banditákkal. Horthy Miklós sorsa tragikus sorsa. De a nemzet tragédiája nagyobb tragédia Horthy Miklósnál. Ezért a tragédiáját őt terheli súlyos felelősség. És még egyéni tragédiája sem szabad, hogy feledtesse velünk Horthy felelősségét a Magyarországra zúdult orvencsellenességet.

Orvosok, jogászok és mérnökök kapcsolódtak be az ARLUS munkájába

Szellemi csereszolgálat Erdély és a Szovjetunió között

KOLOZSVÁR, április hó 27. Az ARLUS, a Szovjetunió barátainak romániai egyesülete széleskörű szervező munkát kezdett. Az Egyetem-utcai egyesületi helyiségben naponta új szakosztályok alakulnak. A sajtó- és propaganda osztályon kívül megalakult már az orvosok, bírák és jogászok szakosztálya s szombatra hívták össze a műsziakokat. Rövidesen, ha az egyesület végzi szervező munkáját, sor kerül az egyes szakosztályok feladatainak a megvalósítására is. Az ARLUS kolozsvári tagozata nagy tevékenységet fejt ki. Feljegyzi a kivánságokat és a bukaresti központ útján kapcsolatot teremt a Szovjetunióban hasonló céllal működő szervezetekkel.

Igy mérgezett a fasiszta propaganda

A Szovjetuniót hosszú éveken át az ellenséges hírverés a titokzatos ság ködébe burkolta. A fasiszma már évek óta „tervszerű” lélekmérgezést végzett Európában s mindent elferdített, ami a Szovjetunió felől jött.

Ezerszámra jelentek meg a könyvek „hiteles” adatokkal. Fényképek ezrei láttak napvilágot naponta s Göbbels, a fasiszta propagandaügyi Münchenhausen volt a rendező, a sugó és az ötletadó pedig az emberi gonoszság. Egymásután rendezték a nagy színjátékokat: bolsevistaellenes kiállításokkal és más hazugságokkal akarták megnyerni a háborút.

Az elmúlt években azonban a kétkedés már felütötte a fejét itt is, ott is.

— Miért harcolnak olyan hősiessé a szovjet katonák, ha olyan pokol volt az életük? — kérdezték az emberek.

Az orvosok csodákat említtettek az orvostudomány ottani fejlődéséről, az egészségügyi viszonyokról, az emberek könnyű életéről és hártalan fejlődési készségéről.

És most, a háború vége felé, a fasiszta propaganda semmivé foszlott. Az embertömegek érdeklődése fellángolt s mindaz, amit a felszabadulás után láthattak és megtudhattak, napról-napra kevesebbnek bizonyul.

Az ARLUS vállalkozott arra a nagy és szép feladatra, hogy megismerteti a Szovjetunió életét, fejlődését, közelebb viszi tömegeinket az igazsághoz és szoros kapcsolatot teremt nagy szomszédunk szabad népeivel. Megismerteti a szovjet kultúrát, gazdasági életet és technikát.

Társasutazások, tanulmányutak a Szovjetunióba

Az ARLUS társasutazásokat tervez a Szovjetunióba. Addig is, míg ez megvalósulhat, tájékoztató anyagok, könyvek, hírlapok, filmek, kiállítások, színházi előadások kölcsönös cseréjét intézi. Tanulmányutak is szerepelnek programjában. Tanárok, diákok, gazdasági, társadalmi, tudományos és kulturális téren működő kutatók, valamint művészek cseréjét is tervezi. Nyilvános előadásokat és tanulmányokat rendez már a közeljövőben s orosz nyelvtanfolyamokat és könyvtárakat létesít. Szovjet iskolák felállítását is tervezi. Francia Intézet mintájára. Sportszakosztálya a kitűnő

szovjet testező egyesületekkel teremti meg a kapcsolatot.

Az ARLUS azonban nemcsak benünket akar megismertetni a Szovjetunióval, de reánk, erélyiekre is fel akarja hívni a figyelmet. A cserék útján, a megismerés útján talán rövidesen mi is kivívhatjuk a világ

leghatalmasabb államának megbecsülését és elismerését. Mődünk van rá, hogy bebizonyítsuk: félrevezetett nép voltunk, rabságban, sötétségben éltünk, de a szabadság útján haladván, igaz barátok leszünk.

F. Jagamas Ilona

Munkások a bukaresti néptörvényszék vádtanácsában

BUKAREST, április 27. Pátrășcanu, a Groza-kormány kommunista igazságügyi minisztere kinevezte a vádtanács tagjait, akik a háborús bűnösök és politikai kártevők ellen megindított tárgyalásokon a néptörvényszékben működnek. A kinevezett vádlók névsora a következő:

A. Bunaciu, a vádtanács elnöke, I. Raiciu, V. Stoican, M. Mayo, C. Vicol, Botez Stroe, I. A. Ioan, P. Grozdea, M. Popilian, C. Mocanu és H. Leibovici bukaresti ügyvédek, Sidorovici Alexandrina mérnök, Suciu Camil köztranziszervelő, I. Pora és S. Radulescu bírák, valamint Al.

Draghiciu és Săracu Dumitru munkások.

Az igazságügyminiszternek a néptörvényszékek felállításáról szóló végzése közli, hogy az ország hét politikai csoportjától sürgős javaslatot kértek a népbíróság kiegészítésére vonatkozólag. Kimondja továbbá a miniszteri végzés, hogy az összes bírák és az igazságügyi személyzet kiküldetését visszavonták az eddig működött különleges fórumokból és a most létesítendő néptörvényszékbe vonták be a megfélemlény jogszabokat, bírósági jegyzőket és munkásokat.

Az Ekésfront tartományi gyűlésén

A faji gyűlölet és a nemzetiségi ellentétek kiirtását határozták el

román földművelés képviselői

és a munkássággal való szövetséget hirdették

KOLOZSVÁR, április 27. Az Ekésfront április 25-én Kolozsváron tartott tartományi gyűlésén Észak-erdély megyéinek képviselői is résztvettek. A tanácskozást Petre Man dr. balázsfalvi főispán, a romániai Ekésfront központi bizottságának kiküldöttje nyitotta meg. A tartományi gyűlésen képviselve voltak: Beszterce-Naszód, Máramaros, Szatmár, Szolnok-Doboka, Aranyos-Torda és Kolozs vármegyék. A megbeszéléseken résztvett Pogăceanu Vasile Kolozs megye főispánja is.

A felvetődő kérdések megvitatása után a megyék kiküldöttjei határozatot hoztak, hogy még nagyobb lendülettel folytatják a földművelés szervezését az Ekésfrontba oly módon, hogy ne maradjon egyetlen községben egyetlen egy román földműves sem, aki ne tartozna ehhez a szervezéshez.

Az Ekésfront észak-erdélyi képviselői megállapították, hogy a földreform az összes megyékben a teljes megvalósulás útján van. Onnan, ahol nincs elég kiosztásra kerülő föld, a százasok eltávozásával gazdátlanul maradt földekre. Az Ekésfront mint tömegszervezet, kötelezettséget vállal, hogy minden erejével segíti és fenntartja a nép jelenlegi kormányát, a Groza-kormányt.

A mezőgazdasági termények többtermelésével, a földműves gazdálkodás megerősítésével, az állatállomány felemelésével az ország teljesíteni tudja új történelmi feladatát.

Az értekezlet megállapította, hogy

Máramaros megye lakossága az éhínség szélén van. A kiküldöttek elhatározták, hogy közbenjárjanak a földművelésügyi minisztériumnál, hogy ennek a vidéknek kukoricát, rozsot, zabot, krumplit és a tavaszi vetési munkálatokhoz szükséges eszközöket küldjenek.

Az Ekésfront képviselői ígéretet tettek, hogy folytatják a harcot az uszítás politikája ellen és támogatják az együttélő nemzetiségek demokratikus törekvéseit.

A földművesek — jelentették ki az értekezleten — nemzetiségre való tekintet nélkül két kezük munkájából élnek. Közöttük nem lehet talaja sem a fajgyűlöletnek, sem a nemzetiségi ellentétnek. Ez azoknak a politikai eszköze volt, akik mások munkáját akarták kihasználni. Ennek a politikának eredeténél volt a legszörnyűbb mérszálás, amelyet valaha az emberiség ismert. A nemzetiségi gyűlölet terjesztői a nép ellenségei. A szervezett parasztság ereje meg kell hogy semmisítse őket!

Megállapította az értekezlet, hogy a földért folytatott harcban a parasztságot a város szervezett munkássága hathatósan támogatta. A harcban megedződött munkásokkal való szövetséget még jobban elmélyítik mindazok jogainak érvényrejtéséig, akik saját munkájukkal keresik kenyerüket. Elősegítik a fogyasztási, termelési és hitelszövetkezetek létesítését, a spekuláció kiküszöbölésének az érdekében és a földművelés termékeinek helyes értékesítésére.

Megkezdte működését a Lakbérleti Bizottság

Lakáskataszteri űrlapok hétfőtől kezdve kaphatók

KOLOZSVÁR, április 27. A lakásinség leküzdésére hozott 7806—1945 számú polgármesteri rendelet végrehajtásával kapcsolatosan a Városi Lakáshivatal közli az alábbiakat: A lakáskataszterhez szükséges űrlapok papírhiány miatt csak hétfőtől kezdve állhatnak a közönség rendelkezésére. Az űrlapokat a ke-

rületi Közigazgatási Kirendeltségek-nél lehet beszerezni és ugyanott kell beadni az utcák betűszerinti sorrendje szerint később megállapított időpontokban. Erre vonatkozólag a helyi napilapokban tájékoztató közlemények fognak megjelenni, melyekre előre felhívjuk a közönség figyelmét.

A laká-kataszterhez szükséges űrlapok ára 2 pengő.

Itt közöljük, hogy az említett rendelet alapján a főispán kinevezte a Lakbérleti Bizottságot, amely már meg is kezdte működését. A Lakbérleti Bizottság elnöke Mateiu Nicolae dr. törvényszéki tanácselnök. Az ügyek sürgősségére való tekintettel a bizottság elhatározta, hogy egyelőre csak vitás eseteket tárgyal, míg a felek közötti és vitára nem adó ügyeket továbbra is a lakáshivatal intézi.

UJ SZELLEMEK

Megjelent Nagy István drámája, az „Özönvíz előtt”

Az „Özönvíz előtt” az erdélyi munkásiró szívekbe gyökerezett életképe, melyet Kolozsvár közönségének már volt alkalma színpadon látni, most az EMKE-könyvek első köteteként nyomtatásban is megjelent. A hat iv terjedelmű, szép kiállítású könyv ára 12 pengő.

Itt adunk hírt róla, hogy az EMKE-könyvek második és harmadik kiadványa is előkészületben van. A második négy magyar egyfelvonásos színművet — köztük Csokonai „Karnyóné”-jának Benedek Marcell átdolgozta új változatát, Móricz Zsigmond paraszti életképét és Tömörkény Istvánnak Kolozsvárt a Szabad Színpad által is bemutatott Barlanglakóját tartalmazza.

A harmadik kiadványt Szigligeti „Csikós”-ának Móricz Zsigmond kezéből származó remek átdolgozását hozza.

A szép kiállítású könyvekkel az EMKE a demokráta Erdély népi munkás és diák színjátszóinak egyre érezhetőbb darabszükségleteit igyekszik pótolni. Az előadás megkönynyítését alapos rendezői utasítások és áttekinthető, célszerű színpadtervek szolgálják.

Szolnay, Andrásy és Vida kiállítása

Három ismert, haladó szellemű erdélyi képzőművész: Solnay Sándor, Andrásy Zoltán festők és Vida Géza szobrász április 28-tól május 28-ig kiállítást rendeznek a Vármegyeháza üvegtérmeiben. A kiállítást egyetemi déli 12 óratkor László Gyula vezetni tanár látrolvezetéssel nyitja meg.

Illyés Gyula a dunántúli földosztók között

BUDAPEST, április 27. A budapesti Szabad Szó, a Magyar Nemzeti Parasztpárt központi napilapja április 19-iki számában kezdte meg Illyés Gyula „Honfoglalók között” című riportsorozatának közlését. A postai forgalom bizonytalansága nem teszi lehetővé, hogy a riportsorozat minden cikkét elolvashassuk. Maga a tény azonban elégséges ahhoz, hogy Illyés Gyulát lélekben elkísérjük csodálatos útján és részt vegyünk elményeiben. Ő egyike azoknak a paraszti sorsból származó íróknak, akik életüket s művészetüket a magyarországi nagybirtok elleni küzdelemre áldozták. Most végre teljesült a korszakos álom: a népi származású író a magyar feudális világ felszámolásánál szemtanu lehet s új hont foglaló népe hártalan örömét megörökítheti.

Közgyűlésre készül a Józsa-Athenacum

A Józsa Béla-Athenacum május 3-án, csütörtökön délután 5 órakor saját helyiségében (Jókai-utca 2. I. emelet) újjászervező közgyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgysorozat: 1. Visszapillantás. 2. Tárgyszabályok ismertetése és elfogadása. 3. Elnök és alelnök megválasztása. 4. Igazgatóválasztmány megválasztása. 5. Az elnök munkatervének ismertetése.

VESZÉK

alpakka vagy más fém-ből való használt vagy törött tárgyakat, evőeszközöket, ajtókilincset stb. Továbbá prima acélrudban vagy lemezben, bármilyen mennyiségben.

KUN MÁTYÁS FIA
Kossuth Lajos-utca 1.

KI TUD RÓLUK?

SZÉCSI FERENC PETERRŐL, aki a XIII-2 munkaszolgálatos századnál volt. Ertesítést kér Szécsi Pál, Zápolya-utca 12.

LUPAS PETER őrvetető szanitérről, aki a debreceni 17-es tűzéreknél szolgált. Tábori posta száma M. 393 volt. Ertesítsék feleségét. Jókai-utca 14.

PATAKI JÓZSEFRŐL, aki Déren a léghárítóknál szolgált. Tábori posta száma P. 9-97 volt. Ertesítést kérnek hozzátartozói. Kemény Zsigmond-utca 38.

TÓTH SÁNDORRŐL, akit november 27-én Zilahról Földvárjra vittek, onnan december 10-én Fokszámba. Ertesítést kér Tóth Sándorné, Szatmárnémeti, Hajnal-utca 2-a.

RAKITS GÉZARŐL, aki a 2-tós hegyi dandároknál szolgált Besztercén. December 22-én Pesten volt kórházban, majd Pápara vitték. Ertesítést kér Rakits Gézáné, Ursus sörgyár.

SZÁSZ CSONTOS JÁNOSRŐL, aki a 105-ösök második ütegénél volt C. 444 tábori postaszámmal és utoljára Szeghalomról irt. Ertesítsék feleségét, Árpád-u. 17.

KOZÁK ISTVÁN repülő hradó őrvetőről, aki szeptemberben még Veszprémben volt a 3/101 vadászotállyal, valamint KOZÁK ERNŐRŐL, aki a 905-ös munkás zászlóaljnál szolgált, tábori postaszáma C. 658/I. volt. Ertesítést kérnek szülei, Széchenyi-tér 39, első emelet.

VERESE LAJOSRŐL, aki a 26/I. zászlóalj I. századánál szolgált Lányi zászlós mellett. Szeptemberben Marosludason volt. Ertesítést kér felesége, Budai Nagy Antal-utca 29.

MAROSI JÁNOS honvédről, aki a repülő műszaki századnál szolgált és utoljára Munkácsról adott életjelt magáról. Tábori postaszáma Gy. 246 volt. Ertesítést kér felesége, Agyagdomb-utca 14.

OROSZ JÁNOS tértiszabórról, akit október 17-én vittek Fokszámba. Ertesítést kér családja, Lehel vezér-utca 5 vagy Unió-utca 9.

TÓTH ISTVÁN honvédről, aki a szatmári 105-ös légósnál volt szakács. Szeptember 5-én tovább vittek és ugyancsak szeptember 14-én adott utoljára életjelt magáról. Ertesítsék feleségét, Battyányi-utca 6.

SZABÓ GERGELY őrvetőről, ki nek tábori posta száma H. 639 volt. Ertesítést kérnek szülei, Zsolt vezér-utca 9.

MEZEY ANTAL határvadász tizedesről, akit szeptember 18-án vittek tovább. Utoljára Nyiregyházaról adott életjelt magáról szeptember 27-én. Ertesítést kér felesége, Jókai-utca 25.

NAGY JÓZSEF honvédről, akit október 2-án vittek tovább a Gábor Áron-kaszárnyából. Karján orbáncdaganat volt. Ertesítést kér felesége, Jókai-utca 25.

NEMES IMRE ejtőernyős szakaszvezetőről, aki szeptember és október között esett fogságba. Ertesítést kér felesége, Fürdő-utca 20.

SEBŐK FERENC honvédről, akit a IX. helyőrségi kórházzal vittek tovább, ANLAUF LÁSZLÓ karpaszományos honvédről, aki a 27/III. pótkeretnél szolgált, valamint SZÉKELY ZOLTÁN RŐL, akit október 13-án vittek Torda felé. Ertesítést kér Anlauf egyetemi műszerész, Központi Egyetem.

BAKOS SÁNDOR ISTVÁN honvédről, aki a 62. hegyivadász árkász századnál szolgált, Tábori posta száma P. 549 volt. Utoljára Mezőturon látták;

GÁL MINYA JÁNOS honvédről, aki a kolozsvári 2. gyalog zászlóaljnál szolgált Tábori posta száma E. 102 volt;

ALBERT JÁNOSRŐL, aki a 22. határvadász árkász századnál szolgált és tábori posta száma L. 331 volt. Utoljára októberben Szatmárnémetiben látták;

KOCSIS GY. JÁNOS honvédről, aki a 22. határvadász II. századnál szolgált. Tábori posta száma C. 927 volt. Utoljára októberben Szabolcs-megyében látták és

KOVÁCS MIHÁLY JÁNOSRŐL, aki a 22. határvadászoknál szolgált és tábori posta száma K. 785 volt. Ertesítést kérnek hozzátartozói, Böszörményi-hölgyfodrász üzletbe. Mátyás király-utca 1.

APRÓHIRDETÉSEK

Különfélék

NAGYON kérem azt a vármegyei tisztviselő urat, aki Fokszámból jött és Krasznai vasutas halálhírelt mondta, bővebb felvilágosítást vegyék keresse fel a kétségbeesett családot. Farkas-utca 6, I. emelet, ajtó 13 6821

A „TAKARÉKOSSÁG” ismételt felszólítja hátralekös tagjait, hogy tartozásaikat azonnal rendezzék, ellenkező esetben váltojukat peresítik. 6836

DIÉTÁS jó házikosztót keres gyomorbeteg nő. Címeket „Szerény” jellegre a kiadóba kér. 6892

ELVESZETT egy félpár női kesztyű bordó-kékkel díszítve, Dózsa György-utcatól a Kossuth Lajos-utcaig. Kérem a becstelen megtalálót, adja le Zápolya-utca 2 alá. 6879

UTAZOK Budapestre, levelet, üzenetet vállalok oda és vissza. Hanesz, Holdvilág-utca 27, ajtó 4. 6863

KERESEM Fodor Zoltán zászlóst aki fiammal, Bogosi Józseffel volt együtt, D. 729 tábori postaszámon, hogy ha valamit tud róla, értesítse édesanyját, özvegy Bogosi Józsefnét Iász-utca 12 alatt. 6710

FELKÉREM mindazokat, akik Fellegvári-ut. 97 alatti házamból ingóságokat elvittek bármilyen címen, 5 napon belül jelentétek Papp-utca 12 I. emelet. Dr. Stern Vilmosné. 6875

ELVESZETT egy ezüst nyaklánc érremel és keresztrel együtt. A becstelen megtaláló jutalom ellenében adja le a Minerva nyomda-gépteremben. Gr.

AZOKAT az egyéneket, akik Krausz János és Mihálytól földrészeket vettek, kérem saját érdekében jelentkezzenek Heljai-utca 21 alatt. 6788

VASÁR NAP délután Sporttelep pénztáránál elvesztettem pénztárcám és zes irattal. Kérem a becstelen megtalálót, szíveskedjen az iratokat visszaszolgáltatni, a pénzt megtarthatja. Hadnagy Lajos, Ecetgyár-utca 20. 6815

Üzlethelyiséget keresek

Deák Ferenc-utca, Szabadság-tér vagy Dózsa György-utón. Lelepet fizetek, ajánlatokat kérek „Üzlet” jellegre a kiadóba.

Adás-vevés

MODERN könyvberendezés elsőrendű minőségben, olcsón beszerezhető. „Liber-tas”, Deák Ferenc-utca 40. 6879

ÜZLET centrumban eladó. Értekezni lehet délután 4-5 óra között Erz.ései-ut. 34. 6890

ELADÓ hét ablakra való kézimunka kongre függöny 8000 pengőért. Mócok-utca 93. 6839

EGY divatos női tavaszi kabát 1800 P-ért eladó. Im Szabadság-tér 21, szabóság. 6883

JÓLMŰKÖDŐ tejszeparáló gépet sürgősen vennék. Közvetítőt fizetek. Nagyné, Madách utca 40. 6884

ELADÓ 15 HP Ganz villanymotor 380 Volt. Stranek, Szabadság-tér 20. 682

ELADÓ egyszerű hálósobaberendezés sodronnyal, divannyal és egy selyembiz. Szondy-utca 28. 6870

Jószekrény

eladó
Cím a kiadóhivatalban.

ELADÓ kisebb-nagyobb gyapjuszőnyvegek, két nagyobb hosszútás és apróbb kézimunka, 12 személynél lendamaszt orosz, gyermekpaplanhuzak, konyhabrosz, törülközők, összekötő perzsa. Deák Ferenc-utca 48, I. sz., reggel 10-ig, délután 4-7-ig. 6865

FIGYELEM! Régiségeket, ezüstöt, aranyat, szőnyegeket, butorokat, márkás porcellánt Wallerstem régiségüzlet vásárol. Postakert-utca 16. 6850

BELYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbelyéget bárkinél előnyösebben vásárolok. Dávid Ferenc-utca tizenkettő. 5645

A Concordia Zsidó Kulturális Egyesület

1945. évi április hó 29-én délelőtt 9 órakor, Kolozsvár, Unió-utca 6. szám alatti helyiségében tartja

évi rendes közgyűlést,

melyre ezton hívja meg tagjait. Targysorozat: 1. Új vezetőség választása. 2. Az alapszabályoknak az új időknek megfelelően történő módosítása. 3. Esetleges indítványok.

Az előkészítő bizottság.

VESZEK, eladok mindennemű ruhákat, fehérneműt, ágyneműt, lábbelit, függönyt, szőnyeget, matracokat, por-szivógépet, mérleget és butorokat. Postakert-utca 3, üzlethelyiség. 5787

ÚJ ÖCSNÁS RUHAÜZLET! Veszek és eladok mindenféle ruhaneműt, tavaszi kabátot, női ruhákat és kosztümöket, fehérneműt, ágyneműt és lábbelit a legmagasabb árban fizetve. Weisz, Malom-utca 10. 5794

VESZEK ócskaruhát, fehérneműt, cpőt. Szabadság-tér 12. Rác. 6284

FIGYELEM! Tört aranyat és ezüstöt napi áron vesz Hill Kálmán órás és ékszerész, Mátyás király-utca 2. 9110

AUTÓBUSZKAROSSZÉRIA, huszonnyolc-üléssel, 8-as Fordra eladó. Pata-utca 108 6669

VESZEK és eladok használt ruhákat és más tárgyakat. Széchenyi-tér 31. Vele. 6681

VILLAMOS lemezlejátszót és pic-upot vesz „Elektrika”, Kossuth Lajos-utca 2. 6703

FODRÁSZ BÁL
lesz szombaton, 28-án este fél 8 órai kezdettel a
vasmunkás otthonban
Hideg és meleg büfé

HANGLÉMEZEKET használható állapotban vásárol „Elektrika”, Kossuth Lajos-utca 2. 6703

ÜZEMEK! Kereskedők! Iparosok! A Pénzügyigazgatóság által előírt és jóváhagyott új Eladási Jegyek, Számla és Üzleti könyvek, Nyugtatóbók kaphatók „A las” könyv- és papírúlet, Szabadság-tér 22. Az új pénzügyi törvények alkalmazására vonatkozólag felvilágosítással szolgálunk. 9112

JÓKARBAN lévő férfierekpr és új két-kerekű taliga eladó Ugyanott jókarban lévő írógépet vennék. Érdeklődni Széchenyi-tér 3-4, udvaron az üzletben. 6745

KIÉGETT rezsót és villanyvasalót legmagasabb áron veszek. Kötő-utca 2, villanyserelő. 6749

ARANYAT, ezü tot magas áron vesz Urbansky és Kérdő ékszer- és órakereskedés, Szabadság-tér 24. 6486

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYT, bélyegritkaságot darabonként is megveszek. Szentegyház-utca 1, II. sz. 6745

PERZSASZŐNYEGEKET, briliánsokat, ezüst evőeszközt, fehérneműket, ágyneműket, sezlont és asztalterítőket magas áron vesz Rottenberg, Timár-utca 10. 6773

SZÉPIRODALMI könyveket sorozatokat, Révai lexikont veszek. Europa hírlapiroda. Egyetem-utca 4, emelet. Gr.

TEJFELEZŐT (Separator) keresek megvételre. Toth Istvánné Banfiyhunyad, Kossuth-utca 98. 6831

D.NAMÓ, üzmképes, 110-220 Voltos, egyen- és váltóerámú, új Volt- és Ampermérő órákkal, különböző villanykábelek, fogászati villanymotor, bálaszorító készülék, egykaru tűzfűtőgép-eladó. Gépkereskedelmi iroda, Széchenyi-tér 20. 6817

RÓMI ÖVET veszünk. Szentegyház-utca 34, I. emelet. 6807

Alkalmazást keres

FŐMOLNÁRI vagy almolnári állást vállalok. Kisebb malomba esetleg társulok. Pal Mihály Kolozsvár, Postakert-utca 12. 6864

MEGBIZHATÓ fiatal nő házvezetőnőnek ajánlkozik magános urhoz. Maros-utca 41. 6862

ASZTALOSSEGÉDET bu'ormunkára és tanulói magas fizetéssel felveszek. Deák Ferenc-utca 24. 6811

PERFEKT szakácsnőt keres bukaresti kéltágu izraelita család Van szobaleány. Jelentkezni reggel 10 óráig Majális-utca 12, dr. Josepovitsnál. 6849

Mikroszkópot

3 revolveres immersziós lencsével, Zeiss, vagy Reichert márkájú abszolút kifogástalan állapotban keresek sürgősen megvételre. Címeket a kiadóba kérek Mikroszkóp jellegre

* Alkalmazást kaphat

HÁZHOZ varrónőt keres Kozma Ilona Erzsébet-ut. 34. 6890

SZEGEDRE utazót keres sürgősen Baiersdorf, Mikó-utca 8. 6829

POLITUROZÓ nőt keresek. Alkony-utca 48. 6833

CIPÉSZSEGÉDEKET felveszek új és javítási munkára. Jókai-utca 27. 6854

JÓLFŐZŐ bejáró szakácsnő felvétetik. Cseke-cukrárszda, Horea-ut. 4. 6856

LAKATOS- és mázolósegédet állandó munkára felveszek. Weiss, Horea-ut. 16. 6852

FOGORVOSI vagy orvosi rendelőbe fiatal leány asszisztensnői állást keres. Cím a kiadóban. Gr.

MEGBIZHATÓ üzleti legény azonnal állást kaphat. Széchenyi-tér 3-4. Érdeklődni az udvarban (üzletben). 6745

KERESÜNK átíró könyvelésben jártas merlegépes könyvelőnőt, könyvelőt. Miess Testvérek Rt., Deák Ferenc-utca 23. 6774

11 ÉVES Irodai gyakorlattal román-magyar gépirónó (magyar gyorsíró) elhelyezkedést keres. Megkeresést „Perfekt” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 6748

PERFEKT gépirónőt, önálló munkaerőt, ki könyvelni is tud, felveszek. Ajánlatokat fizetési igény megjelöléssel „Gyors munkaerő” jellegre a kiadóba kérek. Gr.

* Ingatlan - lakás

EGY-KÉT szobát keresek füresen vagy butorozva. „Irodának” jellegre a kiadóba. 6801

KERTET bérelnék. Cím a kiadóban. 6873

KERESEK udvarrészt 30 darab angoranyul elhelyezésére, lehetőleg a Sétatér környékén Schütz Janos-utca 19, II. emelet 6. 6860

BUTOROZOTT szoba, fürdőszobahasználattal, központban magános nőnek azonnal kiadó. Érdeklődni Gállinánál, Damjanich-utca 20, 1-3 között. 6868

KIADÓ 10 szobás összkomfortos különálló villa tisztviselőtelepen, azonnal beköltözhető. Istok ingatlanforgalmi iroda, Deák Ferenc-utca 11. 6867

ELADÓ Monostori-úton családi ház üzlethelyiséggel 120.000 pengőért. Megvételre keresek kisebb családi házakat és házhelyeket, gyümölcsösöket. Istok ingatlanforgalmi iroda, Deák Ferenc-utca 11. 6867

ELCSERÉLNEM 2 szoba konyhás különálló régi béru lakásomat hasonló negyobbal. Címeket „Olcsó” jellegre a kiadóba. 6860

EGY villa a szamosfalvi fürdőnél bérbeadó. Érdeklődni Sándor László-utca 13. 6858

VASUT közelében, Állomás-utcában lévő 3 szoba konyhás, nagy kertes lakásomat bérbeadnám rendbehozás ellenében. Cím a kiadóban. 6851

MŰHELYHELYISÉG kiadó Gábor Áron-utca 25 alatt. Értekezni Postakert-utca 12. 6864

3 HÁZ külön telkekkel, 2 szobás konyhás lakásokkal eladó. Értekezni Koncznál. Bács-ut. 15 alatti vámnál.

BUTOROZOTT szobába szobátársat keresek. Lehetőleg ágyneművel. Cím a kiadóhivatalban. 6797

CSALÁDI kertes házat, 2x1 szobást, megvételre keresek 80-120.000 pengőig. Ügy-nöktől díjazok. Deák Ferenc-utca 24, asztalosműhely. 6811

„Fides”
Schiessel Rikárd
könyvelési irodája
Király-u. 10., vállal könyvelési és adóügyi munkákat.

VESZEK és ELADOK
használt férfiruhát és butort.
Deák Ferenc-utca 18 szám,
LIEBERMANN Nándor

Cipészek figyelmébe!
Ágó gépeink érkeztek!
Megrendelhető a Gépkereskedelmi irodánál, Széchenyi-tér 20 szám.

Aruszállítást
vasuton minden irányban,
helyi fuvarozást,
butorszállítást,
beraktározást legelőnyösebben eszközölünk.
„TRANSPORTUL” szállítási vállalat
Dézsma-utca 26

A Városi Színház műsora
Április 28-án, szombaton 5 órakor: Marica grófnő.
Szorkeszti: BALOGH EDGAR